

Nro 20.

A' FELS. R. TSASZÁRNAK ÉS A. KIRALYNAK
KEGYELMES ENGEDELMÉBŐL.

*Költ Bétsben Pünköst Havának 23-dik napján
1793. esztendőben.*

Hadi Történetek és Környülállások.

Fabius Cunctator régi nevezetes Római hadi Vezér, nem annyira vitéz karja és kardja, mint inkább szemessége, hadi fenyítése, jól intézett tábori fekvése, és késedelmezése által bódogult, 's vett a' Római roppant birodalomnak hatalmas ellenségein győzedelmet. Talám ugyan ennek a' nagy hősnek nyomdokaít akarták a' Frantzia democraták ez idei campaniájoknak, a' vagy táborozásoknak folytatásában követni, és azért tették azt a' rendelést, hogy Austriai és

Szövetséges Belgyiomból ki verettetett hadi seregeik tsak defensive , avagy óltalmazóképen tartásuk magokat az ellenség ellen. Bizván hazájoknak népességében , a' papságnak és ki költözött uraknak 's lakosoknak zsákmányra hányatott örökségeikből vett jövedelemnek temérdekségében , a' szabattságnak álom hozó italától meg részegített kölségnek bolond buzgóságában , és számos vég váraiknak győzhetetlenségekben , úgy gondolkoznak , hogy az ellenek öszve szövethetzett fejedelmek meg únván a' hofzfas táborozást , temérdek költséget , hadi seregeiknek ide 's tova való masirozás , tábori nyomorúság , nyavalyák , és fegyver által való meg eméztetések , magok fognának töllök békekséget kérni , és a' Frantzia képzelt közönséges társaságnak szabadtságát 's új constitutióját törvényesnek lenni esmérni. Ellenben ha e' nem történne , és továbbá is hadakoznának ellenek , ök vég váraikba vennék , 's onnan védelmeznék magokat , és a' midön ezek itten ostromolnának égy 's két erőkséget , ök másutt tsapnának bé a' Német Birodalomba , Belgyiomba , Spanyól és Olasz országokba. Illyenképen kéntelenek lesznek a' szövetséges Fejedelmek erejeket hol ide , hol amoda fordítani , 's az által magokat meg erőteleníteni. Magok is meg esmérik azt a' Frantziák , hogy az ellenek hadakozó seregek gyakorlottabbak a' fegyverben , mint az ö imitt amott öszve szedett puhasághoz szokott , és minden fenyték nélkül való embereik ; de azt gondollyák , hogy ezek a' hadakozás , próba , hadi nyomorúság által meg fognának keményíteni , és a' hasznos gyakoroltatás által jó , bátor , friss , és semmi veszedelemtől irtodzó nem katonákká lenni. Azt sem tagadják , hogy ök minden tsatában több embert vesztenek , mint ellenségeik ; hanem avval biztattyák magokat , hogy ök könnyebben , 's kevesebb költséggel ki állithatnak katonákat.

A' miképen ezen okoskodásokból észre vesszük, igen könnyen gondolkodnak a' Frantzia demócratai hazájoknak környül állásairól, ellenségeiknek tehetségéről és hadi erejéről, arany hegyeket igirnek magoknak, 's előre illzák a' medve börnek áldomását. — Ugy tettzik, meg nem fontolják azt, hogy ök úgy fekszenek ellenségeik között, mint a' közép pont a' karikának közepette. — Hát ugyan, még is vakoskodnak, és nem láttyáké, vagy talám látni nem akarják, hogy északtól fogva délig, innen ismét visszafelé északig villog fejeik felett az öldöklő fegyver. Talám azt gondolják, hogy mindenkor úgy fog nékiek a' szerentse szolgálni, mint szolgált múlt ősszel? Koránt sem, a' szerentse hasonló az anyai örökségével sáfárkodni szokott kurvához, a' ki hol e', hol más férfinak mosolyog szemébe, egyikhez sints benne szives hajlandóság. Elegendőképen tapasztalták múlt Mártiusnak első napjától fogva, sőt még mostan is szünetlenül tapasztalják álhatatlanságát. Akármint erőlködjenek, semmi planumaikban nem bódogúlhatnak. — Mellynek bizonságára lássuk minémü szél fúv a' tsata piatzokról.

I. A' Német Birodalomból.

A' Gr. *Wurmser* kórmánya alatt lévő sereget gyakorta nyúghatatlanokdtattyák a' Frantziák, de mindenkor tulajdon károkkal. Májusnak 6 napján reggeli kilentzedfél órakor 1000 lovas és 8000 gyalog jött ki a' Weisenburgi erdőből, és olly dühöséggel rohant elő álló tábori vigyázatainkra, hogy ezek kéntelenek vóltak hátrább vonni magokat. A' *Michalovich* Szervia seregénél szolgáló kapitány *Deligeorge* nemtsak bátran meg állott előttök, a' vele lévő második batalionnal, hanem valósággal nem is engedte őket előbb menni. Ugyan azon szabad seregbeli kapitányra *Simichre* két izben rohant az ellenségnek

nagy része, ő pedig bajonétokkal fogadta 's tá-
szigálta le őket lovaikról, úgy hogy feléje sem
mérészlett a' több közelíteni, hanem *Rohrbach*
falut, holott vóltanak a' miéink, a' lovas, gyalog,
és vadász Frantziák körül vévén keményen repi-
tették bé ágyú golyóbisaikat, sőt a' falubéli pa-
rafztok is lövöldöztek vitézeinkre. Tudiára adat-
tatván azon szabad seregbeli kapitánynak B. *En-*
zenbergnek vitéz társainak veszedelmes környül-
állása, tulajdon companiájával segítségekre ment,
és sokat meg ölvén 's meg sebesítvén az ellen-
ség közül, ki ragadta őket dühös körmeik közül.
Elsőben futásnak vette ugyan magát a' Frantzia-
ság, hanem látván azután, hogy B. *Enzenberg*
kevesed magával legyen, ismét vissza tért, 's
újjobban rajta tsapott lovasága *Simich* kapitá-
nyon. Mit vólt szegénynek mit tenni, nagyobb
ditsőségnek tartván a' betsületnek ágyán meg
halni, mint gyalázatos fogságba esni, még élet-
ben maradott népével szerentsésen által vágta ma-
gát az ellenségen, és a' midőn így is utánna ere-
dett, 's körül vette vólna ötöt a' Fr. lovaság,
akkor érkezett Generál *Kivarini*, a' *Conde* Printz
corpusának egy részével védelmezésére, mellyet
amazok látván el futottanak, 's így menekedett
meg *Simich* kapitány kezeiktől. Ebben az egész
tsatában 100 Frantzia, 1 Obester, és 6 fő tífzt
maradt a' viaskodó piatzon, azokon kívül, kiket
Herxheim nevű faluban el temettek, 's szekereken
el vittek magokkal. A' sebbe estek száma sokkal
nagyobb vólt. A' győzedelmesek közül 28 em-
ber hólt meg, 36 esett sebbe, *Deligeorge* kapi-
tány is nagy sebet kapott, fia pedig, egy vitéz
kadétotska óldala mellől lövettetett el.

Néhány nappal e' történet után, újjabb pró-
báját adták 450 főből álló *Michalovich* szabad se-
regbeli katonák, és magyar húszárok vitézi bá-
torságoknak, kik Landaunak köfalai alá menvén,
az erdőben lesben állott 3000 Frantziák által úgy
körül keritettek, hogy sem ide sem amoda nem

mehtettek. Illyetén veszedelmes környül állásaik között vitéz karjaikra támaszkodván, rajta mentek az ellenségen, és 700 közülök le aprítván, szabad utat nyitottanak magoknak a' vissza menetelre.

Moguntzia körül fekvő Prussiai seregek is sokkal szorgalmasabbak annak ostromlásában, mint eddig vóltanak, és a' Maynz vizén innen és túl erősen készítik a' battériákat és sántzokat, mellyeknek szemléléséből kevés jót jövendölhetnek magoknak a' bé zároltatott Frantziák, 's gyakorta ki tsapnak az ostromlókra. Májusnak 6 napján újobban próbát tettek a' Rajna vizén túl táborozó Prussiai és Darmstati seregek ellen, de a' kik Generál *Kleist* által vissza üzettetvén, semmit sem vihettek végbe. Mind két részről vólt valamelly keves vesztéség. *Kleist* Generál alatt, a' lova agyon lövetett, lovászának pedig a' lábát el sodrotta az ágyú golyóbis. Három lovas Frantzia vadász katonák réá ütöttek egy Prussus vadász katonára, a' ki minekelötte amazok hozzá közelithettek vólna, már le lött kettőt közülök; a' harmadik melléje ugratván, keményen forgolódott nyaka körül, a' kit ő lováról le vonván, 's vele ölbe kapván, vadász késével meg fojtott. Az nap dél után két hajó klúbisták (igy neveztetnek a' Frantzia módon gondolkodó, és éggütt gyűlést tartani szokott lakosok), akartak a' Rajna vizén által szökni, de szerentsétlenül jártak, mivel észre vévén őket a' Prussus patantyúsok, hajóikat le lövöldözvén, a' viz örvényébe temették. A' következett éjjel ismét ki ütöttek a' bé zárlott Frantziák, de ekkor sem bóldogúlhattak.

Májusnak 8 napján, mingyárt viradta után keményen kezdetek a' battériákban fekvő ágyúk harsogni, 's szállongani az ágyú golyóbisok *Kostheim* felé. Azomban ki állott két granatéros *batallion* a' téglá égető kementzénél olly véggel,

hogy egyszersmind három oldalról rohanhassanak a' falura. Segitségekre, egy batalion granatérososság; és sok átsok, kapások 's több efféle emberek rendeltettek; a' kik az ellenségnek battériait, és sántzait öszve ronthatják. Az említett két granatéros bataliónok három colonnéra felosztattatván, réá ütöttek Kosthejmra, az ottan lévő Frantziákat vissza szoritották, az uttzán fekvő 's réájok süttetett ágyúikat el foglalták, egy tengelyéről le lövetett haubitzának sütő lyúkat bé szegeztek, minden ottan találtatott hadi ferszámokat, rész szerént haszonvétel nélkül valók-ká tették, rész szerént el vitték. Annakutánna a' falunak túlsó részén való battériákra rohantanak, de az azok előtt ásatott széles, 's vizzel tellyes sántzok miatt el nem foglalhatták. — Illyetén akadályok vala a' faluba más részről bé rohant Saxóniai granatéros batalionoknak is. Nem lehetett elegendőképen ezeknek a' Prussus és Sax granatéros batalionoknak vitézi bátorságokat tsudálni, a' kik minden haláltól való irtódzás nélkül ki állották a' réájok lövöldöztetett ágyú-kártás- és apró fegyver golyóbisoknak sűrű záporát. A' Saxóniai granatéros batalionnak segítségére rendeltetett Saxóniai vasas regement rendkívül való próbáját mutatta vitézségének, sokan közülök olly közel mentek az ellenségnek sántzaihoz, hogy pistolyból lövöldözték az abban fekvőket. Hasonló készséggel viselték magokat a' Hafsiai katonák. — A' Prussiai király, a' ki személyesen jelen vólt, 's távolról nézte vitéz seregeinek tsatazását, tellyes meg elégedéssel vólt irántok. — A' Prussus granatéros batalionból 33 köz ember és 2 tizt hólt meg ebben a' tsatában, 116 kapott sebet. A' Saxok közül 59 hólt meg és esett sebbe. A' Hafsusok közül 3 dragonyos maradt a' tsata piatzon, és kettő sebesitetett meg. Két ágyút, sok vont tsös puskát, és néhány dobnyertenek ezek a' bátor vitézek. Mingyárt a' táborba lett visszafizta térések után, újobban el foglalták Kosthejmot a' Frantziák, és ismét egy battériát készitettének a' Maynz vize mellett, a'

kikre keményen repültenek a' Prussiai táborból ki lövöldöztetett ágyú golyóbisok.

Májusnak 11 napján Frankfurtban költ magános levelekből azt olvassuk, hogy ottan minden bástyákra, és erősegekre sok értz nagy ágyúk vonattattanak ki, és még a' parádé piatzon lévő ön ágyúknak helyekre is mind réz ágyúk vitet-
tenek. Elegendőképen nem tudják a' Prussus officérek azokat ditsirni. Meg is kell azt vallani, hogy a' Norimbergai fegyveres táron kívül, nints szebb, 's rakottabb a' Frankfurti fegyveres tárnál, sőt ha a' belső jóságot tekéntyük, jobb 's hasznosabb fegyverek találhatnak ebben, mint amabban. Az illyetén eleve tett rendelések és kézfületek azt jelentik, hogy a' Franfurtiak tartanak a' Moguntziában fekvő Frantziáknak ki tsapásoktól, és dühötségétől.

Minthogy sem a' Saxok a' Rajna tsútsától; sem a' Prussusok és Hallsusok *Bibericht*ől nem ágyúzhatnak a' Rajna vizén lévő hídra; arra való nézve úszó battériák, és 30 — 36 láb nyomni hosszúságú, 's más fél láb nyomni vastagságú vastag fából való szálak készittetnek Frankfurtum mellett, mellyeknek végeire vastag és hegyes vas tsizmák tsináltatnak, a' szál fák erős vas lántzokkal foglaltatnak öszve, és nagy kövekkel meg terheltetvén, fognak a' Rajna hidjára lebotsáttatni, mellyeknek sebesen rohanó ereje által bizonyossan széllyel fog törettetni.

Májusnak 12 napján egész nap ágyúztak a' Frantziák Kosthejmi battériáikról, a' Hochhejm mellett a' Rajna és Maynz vizek mentében épített Prussiai, Hallsiai, és Saxóniai seregeknek battériáikra. Ottan ottan ki is ütötenek azokra, de mindenkor véres fővel tértek vissza. Dél után nagy tűz láttatott Kosthejm vidékén, melly vagy *Dáhlhejmban*, vagy *Záhlbakban* vólt. Következett napon tsendesesen viselték magokat, sem nagy, sem apró fegyverből nem lövöldöztek, úgy látzik, hogy fogok vásott a' Majatz vizén túl kapott ön almákban.

A' mint *Bipontban* költ levélből olvassuk, múlt hólnapnak végén közelebb ment *Sarlouis-hoz*, a' Móseli Frantzia 30,000 főből álló ármádia, és azt az egész térföldet, melly az említett erős vártól fogva *Bitschig* fekszik, el foglalta.

Májusnak 13 napján, dél előtt 11 és 12 óra között egygy tsuport Frantzia mutatván magát *Kosthejmon* kívül, sűrű ágyú golyóbisok repitetenek ellenek, mellyektől való féltekben visszavonták magokat a' falúba. De azért tsak ugyan meg nem szünt az ágyúzás, hianem mind a' Cs. királyi, mind a' Prussiai és Saxóniai battériákról sűrűn szállottanak a' golyóbisok a' Kosthejmi frantzia battériákra. Ők is feleltek néhány ízben, de tsak restesen és gyengén. Ennekelőtte való napon azt parantsolta a' Prussiai király a' Hochhejmi előjáróknak, hogy az ottan tartózkodó Moguntziai, Calseli, és Kosthejmi lakosokat leg fellyebb estéli hat óránál tovább ne engedjék magok között múlatni, hanem küldjék tovább. Mi végre adatott légyen ez a' parantsolat, még most nem tudatik.

II. *Belgyiomból, nevezetesen a' Hannóviai Tartományból.*

A' Cs. K. *Quiévrain* mellett fekvő fő tábortól, melly Pr. *Koburg* kórmányára vagyon bizattatva, illyetén tudositás érkezett hozzánk az ottan történt hadi dolgokról. *Májusnak* 7 napján jókor reggel, egygy gyalogságból és lovaságból álló Frantzia comandó küldetett ki a' Famarsi táborból, a' melly *Saultain* (olvasd *Szoltén*) mellett állott lovas és vadász elő vigyázó katonáinkat hátra vervén, a' falún kívül két házat meg gyújtott, bizonyossan több kárt is tett volna, ha vissza nem üzetett volna az ellene ki küldetett egygy osztály gyalogság által. Dél tájban egynéhány száz Frantzia vadász katonák jöven ki *Valenciennesből*, keményen puskáztak elő állott lovas és gyalog srazsáinkra. Látván Generál B.

Kray, hogy a' mezőségen messze távoztanak a' vártól, két csoportot küldött ellenek a' Császár nevét viselő könnyű lovasok közül, a' kik néhány *Eszterházy* huszárokkal egyetemben őket körül vévén, csak hamar le aprítottak közülök 60 embert, kik között két tisztt is vólt. A' még életben meg maradtak, nagy sietséggel vissza mentek a' várba.

A' fellyebb említett napon *Maubege* környékén is esett eggy kis tsata. Viradtakor számos gyalog és lovas Frantziák, 's pattantyúsok ki menvén a' várból, meg támadták F. M. L. Gróf *Latour* vezérlésére bizatott seregeinknek két szárnyát és közepét, kiknek nemtsak bátran ellent állottak vitézeink, hanem négy egész órát tartó viaskodások után vissza is üzték őket, 30 le vágván, 200 pedig sebbe ejtvén közülök. Győzedelmes seregeink 6 embert vesztettének el, és 11 esett sebbe.

Májusnak 8 napján Gr. *Klerfait* hadi Tármester kórmánya alatt lévő, és a' Scáldis vizének bal partyán fekvő seregeink ellen is próbát tettek, és reggeli 8 órától fogvást egész seté estig szüntelen tsatáztak velek. Azt lehet mondani, hogy ennél allig vólt az idei táborozásban vakmerőbb ütközet, és ambár mind úntalan friss truppokat vittének légyen is seregeink ellen, még sem vehettenek rajtok erőt, hanem kéntelenek vóltanak nagy vesztésekkel vissza térni. Sok hasznot tettek itten *Wenkheim* Generál Májor, és seregeinknek segítségekre küldetett Prussus regimentek.

Ennél is keményebb és véresebb tsata vólt e' napon Frantzia Flandriának *S. Amand* nevű erősege mellett, a' Frantziák és Prussiai G. L. Báró *Knobelsdorf* vezérlése alatt lévő egygyesült seregek között. Felettébb való dühösséggel rohantak ezekre amazok, mindazáltal csak ugyan el nem érheték fel tett tzéllyokat, mivel a' Prussiai vitéz seregek sem restelkedtek, hanem orozlani bátorsággal küszködven az ellenséggel sze-

rentsésen vissza verték. Ebbe a' tsatába, három batalion Anglusokat küldött az Eboraki hertzeg a' Prussusoknak segítségére, mellyek égygyesült erővel és buzgosággal hartzoltanak a' Frantziák ellen. Az ezen tűzben vólt Austriai seregek 500, a' Prussusok 300, az Anglusok mintegy 150 embert vesztettének el. Sokkal nagyobbnak kellett lenni az ellenség vesztéségének, mind azért, hogy négy ízben verettettek az égygyesült seregek által vissza, mind kiváltképen azért, mivel nagyon ki vóltak a' kártáts golyóbisoknak tétettelve.

Lásuk azt is, mi történt e' napon a' Printz *Koburg* kórmánya alatt lévő seregeknél. *Valencienneshez* három mélföldnire fekszik egy kis, de erős városka *Quesnoi*, deákúl *Quercetum*. Innen sok gyalog és lovas Frantziák jövén egy colonében, meg támadták *Zalain* nevű faluban fektüdütt könnyű szterű trupjainkat, mellyeknek bátorsága, álhatatofsága, és vitéz karjai kényszerítette őket vissza térni. Dél tájban ismét nagy erővel tértenek vissza, és *Vargnies* mellett vigyázatban álló tábori strázsáinkat onnan el üzték, és a' falut is el foglalták. G. M. *Ottó* egygy felől *Metséry* hadnagyot néhány *Eszterházy* huszárokkal, más felől *Barkó* regementéből való *Mara* kapitányt, 's alatta való vitézeit küldötte ki ellenek, a' kik mind ketten velek született vitézi bátorsággal meg támadván az ellenséget, 1 tilztet, és 51 embert aprítottak le közülök. Estére ismét egygy más Frantzia sereg mutatta magát a' *Prefsani* szél malom mellett, de ezt is vissza üzte az emlitett Generál réájok lövöldöztetett 12 fontos ágyú golyóbisok által.

Látván Gr. *Klairfait* hadi Tármeister, hogy a' Frantziák nemtsak semmi nyugodalmat nem engednének a' Cs. K. seregeknek, söt inkább a' a' *Vicogne* mellett lévő erdőben redutakat hányni, 's onnan akarnák táborát nyúghatatlankodtatni, és éjjel 's nappal rongálni: *Majusnak* 10 napján három felől támadta meg az erdőben tanyázott ellenséget. El keseredett vitézeink, mint a'

meg búsult oroszlánok úgy rohantak reájok, sántzaikat el foglalták, és mindent, a' ki velek szembe szállani mérefzlett, kereftül szúrdalták bajonettáikkal, ennekfelette 10 hadi tisztet és 150 köz embert fogtanak el. A' tsata piatzon maradt holt Frantziáknak sokságából bizonynyal azt lehetett ki húzni, hogy könnyen reá ment az ő veszteségek 2000 emberre.

III. Olasz Országból.

Noha az Aprilisi változó és zürzavaros idők miatt sem a' Pedemontziumi, sem a' Szabaudiai hegyes völgyes tartományok között nem lehetett az idei táborozást jókor el kezdeni: még is mindazáltal tsaknem minden napon történt valami kis tsatátska, a' Nizzai Grófságnak határain vigyázó Szárdiniai és Frantzia seregek között. Az említett hólnapnak 8-ik napján meg támadták a' Pedemontziumi katonák a' Sospelló mellett vigyázó Frantziákat, 's onnan el üzték. Nállok lévő ágyújokat, magokkal el nem vihetvén, az út mellett egy sűrű bokorba dugták el, és következett napon nagyobb számmal menvén oda vissza, vitétek el. — *April.* 10 napján néhány frantzia tábori szekerekre találván a' Pedemontziumi katonák, el akarták azokat rablani. E' miatt közötök, és a' szekerek mellett vigyázó Frantziák között támadott tsatában 70 embert veltettének az utólsóbbak, szekereiket sem vihették tovább, hanem kéntelenek vóltanak vissza térni. — Aprilisnek 17 napján, a' *Perus* hegyén hányatott sántzokra, és azokban feküdt Pedemontziumi batalionokra rohanván a' Frantziák, keményen viaskodtanak egymással, amazok elég sokáig védelmezték magokat, végtére sok embereiket elveztvén, által engedték sántzaikat az ellenségnek, holott ezek meg maradni nem mérészelvén, oda hagyták azokat. Azon hólnapnak 18 és 19 napjain szüntelen tartó tsata vala a' Pedemontziumi és Frantzia katonák között. — A' mint néhány Turini levelek említik, nem sokára újj és

fontos hireket fogunk onnan hallani. April. 23 napján Pr. *Karignan* Cs. K. Generál *Strafsoldóval*, harmad nappal azután a' *Chablaisi* hertzeg, azután következett napokon maga a' király a' *Montferrati* hertzeggel és *Devins* Cs. K. Generállal ki indultak Turinból, és a' mint bizonyosnak lenni mondatik, mindnyájan a' táborba mentenek.

Nem régiben három Frantzia Ingzinör officerek mentenek Turinba, és a' mint mondatik, mind a' Frantzia váraknak minéműségét, mind azoknak meg vételekre alkalmas eszközöket ki nyilatkoztatták a' Szárdinai udvarnak.

Genuából Majusnak 1 napján költ levelekből olvassuk, hogy a' Spanyol Flottának egy része Nizza körül úszik a' tengeren, és hogy az Angliai Flotta is a' közép tengeren vagyon már, mellyhez 10 Portugalliai linea hajó fogja magát kaptsolni, 's vitorláikat szélnék botsátani.

IV. Török Országból.

Konstántzinápolyból érkezett tudósítások szerint, tökéletes neutralitást, az az, részre nem hajlást fog tartani a' Török Tsászár, és azon 8 linea hajókat és 4 fregattákat sem azért küldötte ki az Archipelagusba, hogy égyik, vagy másik Európai hatalommal tartson, hanem hogy vigyázzon Európai tartományainak bátorságára. Az 1780 elztendőben tett végzés szerént, semmiféle Európai hadakozó hajónak nem szabad a' Török birodalomnak határaitól három mélföldnire, el-lenségesképen egymást meg támadni. Végezetre a' felől is kemény parantsolatot adott ki a' Török Tsászár, hogy senki az Archipelagusba küldetett hajós kapitányai közül ne mérészellye az Európai egymással hadakozó hajóknak veszeke-désébe magát elegyíteni.

Néhány Velentzei levelek szerént egygy *St. Croix* nevezetű követet küldött a' Fr. N. Gyűlés Konstántzinápolyba, a' kit mindazáltal nehezen

fog a' Török Tsászár a' mostani környülállások között el fogadni, és más Európai követekhez hasonlónak lenni ismerni.

V. Svécziából.

A' mit múlt alkalmatossággal ujság leveleimnek 19 darabjában, pag. 298 Svécia országról említettem, mintha annak mostani Fejedelme is részt venne a' Frantziák ellen öfzve szövötkezett fejedelmeknek dolgában, meg tzáfollya a' Hágában múlató Svéciai követnek Amsterdami Agenséhez küldött levele, 's avval égyütt a' király instructiója is, mellynek értelme ide megyen ki: hogy a' Svéciai király Frantzia országra, és az az ellen öfzve szövötkezett Európai fejedelmekre nézve tökéletes neutralitást fog tartani, és senki által nem engedi magát, égygyik, vagy másik részre való hajlásra kényszeritetni; hogy ez az ő maga meg határozása a' nemzetnek közönséges törvényén, másoktól való függetlenségén, és azon hatalmon fundáltatik, mellyel minden Európai fejedelem bir, és annak ereje mellett nemtsak békefében élhet, ha akar; sőt mind azokkal az eszközökkel is élhet maga halznára, mellyek sem a' nemzeti törvényel, sem az ő más uralkodó udvarokkal való szövetségével nem ellenkeznek. Ahozképest jelenti a' hadakozó fejedelmeknek, hogy a' Svéciai kereskedő hajóknak vitorláit, ilend tekintetben tartsák, és netsak meg ne bántásák azok; sőt mások által se engedjék meg bántatanni, és veszedelmes környül állásaik között segí ségül legyenek azoknak s. a. t.

VI. Spanyól Országból.

Természete és szokása ellen, rendkívül való örömet és buzgoságot mutat a' Spanyól nemzet a' Frantziák ellen inditatott háborún. Mind pénzt, mind embert annyit ad, hogy könnyen 150000 emberre fog menni a' Spanyól hadi sereg. Soha sem vólt annyi tábori elesége és eszköze mint

most. Portugallia 15000 embert küld a' Spanyólt seregeknek öregbitésére, és mind szárazon, mind vizen, egyenlő erővel fog a' Spanyólokkal az ellenség ellen dolgozni. Catalóniában 15 battériákat hánytának immár a' Spanyólok, 's onnan akarják a' Bellegardiai Frantzia erőtséget lövöldözni. *Fignera* vég várnál 40 ezer főből álló Spanyol sereg táborozik, *Biscaya* pedig 37 ezer szabad katonát akar ki állítani. Soha sem gyűlöltek a' Frantziákat annyira a' Spanyólok, mint most. Múlt hólnapban néhány Valenciái deákok és ifjú parasztok lakó hajlékaikra rohanván, minden házi bútorjaikat ki hányták és meg égették; sőt ha a' Generál kapitán ellent nem állott volna dühösségeknak, 300 frantzia lakost fel áldoztak volna bosszúságoknak.

VII. Angliából.

Úgy hallatik, hogy Comissáriusokat küldött volna a' Párisi N. Gyűlés Londonba, az Angliai ministeriummal való egygyezésre. *Le Brun* a' külső dolgokat kórmányozó minister szükségesnek itilte az Anglusoknak a' szövetséges fejedelmektől való el szakasztását a' Frantzia köz társaságnak, 's annak új constitutiójának állandóságára nézve. Úgy mondatik, hogy *Wimpfen Felix* Thionville várának minapi erős védelmezője, *Wimpfen Ferentznek*, a' ki a' Moguntziai Fr. őriző seregek kórmányáról le mondott, testvér ötszö, volna egygyik a' Londonba küldetett commissáriusok közül, és már múlt hólnapnak 30 napján útnak is indult volna. Mások ismét azt hirtelik, hogy mivel semmi Frantziának nem szabad mostan Angliába bé menni, született Anglusok válalták volna fel ezt a' követséget. Úgy láttzik, hogy ezt a' hirt az antiministerialis rész költötte, hogy annyival inkább siettese a' békeséget, mellyet nem csak ők, hanem kiváltképen az Angliai kereskedők is nagyon ohajtanak. Sokkal bizonyosabb dolog az, hogy újobban néhány

gyalog és lovas Angliai regementek vettenek parantsolatot a' Hollándaiba való masirozásra.

Frantzia Ország.

Kettős örvendetes hir érkezett a' N. Gyülés füleibe. *Először* Hogy az északi Amériikai 13 szövetséges tartományok meg ismerték a' Frantzia köz társaságnak másoktól való függetlenségét, és szabattságát, és ennek emlékezetére közönséges innepet ültének. — *Másodszor* hogy a' Würtembergi uralkodó hertzeg nemtsak maga eleibe nem botsátotta *Dümuriert*, hanem a' mi több, tsak annyi időt engedett néki a' *Studtgárdban* való mulatásra, a' mennyi elegendő vólt útazó kotsijának meg jobbitatására, és hogy akármerre mennyen, és fordúllyon ő sohol sem adatik nékie állandó maradás. s. a. t.

Ellenben szomorúságot okozó hir vólt az nékiek, hogy Majusnak 8-ik napján *Valenciennes* és *Conde* között történt viadalban, nemtsak sok embereiket, nemtsak ágyúikat, hanem *Dümurier* helyére emeltetett *Dampierre* fő kórmányozó vezéreket is el vesztették, kinek, a' mint hire foly, az ágyú golyóbis egygyik lábát el hordván, sebében meg hólt, a' mint ezt a' *Valenciennesben* végbe ment szomorú temetést jelentő puskák szollásából lehetett gyanítani.

* * *

Lengyel Orzágnak lett fel oltattásáról jövő postán fogok tudósítást tenni.

Jelentések.

Itten *Bétsben*, az úgy nevezett Graben útzöban a' 2-ik Stockban vagyon egygy szép, ilendöképen el készült, és ki bútoroztatott szállítás, ha szükség leszen 2 lóra való istállóval, 1 kotsira való színnel, a' melly Octobernek végéig

ki fog adattatni. A' kinek tehát vagy az itten tartózkodó, vagy ide fel jönni akaró magyar uraságok közül tettzeni fog az említett időre ezt a' szép szállást fel venni, ne sajnállyák magokat udvari Agens *Schultz* Úrnál a' Pilati Házban Nro 552 a' 3-dik Stockban jelenteni.

* * *

Sövényházáról, Májusnak 12-dikén.

„Kedves Hazánkban nagy elő-mozdítására szolgált az a' közjónak, hogy néhai Istenben bóldogúlt *Mária Theresia* — Nemzetünknek haszná-
ra törekedő királynénk — nem külömben Istenben bóldogúlt *II. Jósef* Császár is, Hazánkba a' finom gyapjas juhokkal való gazdálkodást bé szerzette, és temérdek költségekkel ezen hasznos, és díszes barmotskákat el szaporittatta. — Ugyan ezen fajzatokból vette eredetét, *M. Neuhold János* udvari Tanácsos Úrnak nevezetes *Sövényházi* finom gyapjas nyája is, mellynek szaporításához olly szerentséje vala, hogy az már a' fel tett számot fellyül haladja. Annakokáért jelentetik az érdemes Hafiaknak, hogy az említett díszes nyájból mind kosok, mind anya-juhok feles számmal fognak el adattatni. — A' kinek tehát szándéka vagyon, eme' finom barmotskákból venni: értekezhetik azok iránt *Győr Vármegyének Tó-köz* nevezetű Proceszusában (Osztályjában) *Sövényházán*, Öttevénnyhez nem mezsze. — Egyébaránt bizonyosá tétetnek arról az érdemes Hazafiak, hogy az egész nyájjon az igazi meg kívántató díszesség, és finomság meg fog találtatni. — A' kosoknak árra 9 forint; az anya juhoké 6 forint 40 kr.